

Чытач ужо мог заўважыць, што, пачынаючы з № 5 гэтага года, адным з заснавальнікаў нашага часопіса стаў Беларускі ўніверсітэт культуры. У гэтай навучальнай установе ў апошнія гады адбываюцца вельмі цікавыя і значныя падзеі, пра асобныя з якіх мы ўжо расказвалі. Цяпер уводзіцца спецыяльная рубрыка, і рэдакцыя мае намер больш сістэматычна асвятляць жыццё Беларускага ўніверсітэта культуры.

ПАД ВЕТРАЗЕМ ДУХОЎНАСЦІ

Першы званок! Ён аднолькава чаканы і жаданы як у школе, так і ў вучылішчах, тэхнікумах, вышэйшых навучальных установах. Ды і не толькі чаканы, але адначасова нясе з сабой пэўную загадкаваць, ад якой робіцца крыху трывожна і неяк неспакойна на душы. Што ж там наперадзе? Якая дарога чакае цябе? Наколькі можна будзе ісці па ёй спакойна і ўпэўнена. Аднак і ў гэтым чаканні, і ў пэўнай трывозе — свая прывабнасць, што ператвараецца ў свята. Свята першага званка, свята ведаў. Таму дзень першага верасня, як правіла, і становіцца па-свойму ўрачыстым, а ўжо некалькі гадоў назад пазначаецца ў календарых як Дзень ведаў.

Праўда, да нядаўняга часу ён, як і ўсе святы, звычайна быў палітызаваны, пазбаўлены шчырасці і духоўнасці. І Мінскі інстытут культуры ў гэтым сэнсе не выключэнне. Але год назад тут вырашылі адзіці ад звыклай завяздзёнкі, і Дзень ведаў прайшоў упершыню як сапраўднае свята асветніцтва, духоўнасці, беларускага пісьменства. А там, дзе добры пачатак, хутчэй трэба чакаць не менш добрага працягу. Гэтак і атрымалася сёлета, калі Дзень ведаў ва ўніверсітэце культуры ператварыўся ў сапраўднае маляўнічае відовішча з элементамі тэатральнасці.

Каб адбылося яно — напачатку шмат папрацавалі аўтары сцэнарыя, а гэта загадчык навучальнага працэса ўніверсітэта Рычард Саматыя, загадчык кафедры рэжысуры народных святаў — ён жа рэжысёр свя-

точных мерапрыемстваў — Пётр Гуд, студэнты кафедры рэжысуры святаў Аляксей Камінскі, Алесь Пухава, Зінаіда Купрэй, Вольга Перадзяры, Арцём Чарнышоў.

З першага ж моманту гэтага свята да яго змаглі далучыцца і дзесяткі мінчан. Людзі, якія спышаліся па сваіх справах, выйшаўшы з тунеля, запынялі крок. Іх вабіла музыка, палымяныя прамовы, прываблівала маляўнічасць і непаўторнасць дзейства, што адбывалася перад уваходам у будынак, на казырку якога красаваўся вялікі партрэт Францыска Скарыны.

Поруч з выявай сына Полацкага красаваліся харугвы, на якіх таксама былі знаёмыя постаці — Максіма Багдановіча і Максіма Гарэцкага, Янкі Купалы і Якуба Коласа...

Пяшчотна і задушэўна, крапальна-пранікнёна разлілася па наваколлі мелодыя «Радзіма мая дарагая». І толькі сціхлі яе апошнія акорды, як пачуўся поклічны гук старажытных фанфараў. Гэтыя даўнія музычныя інструменты былі вернуты да жыцця дзякуючы намаганням выкладчыка кафедры духовай музыкі Ігара Мангушава.

Першымі на заклік фанфар адгукнуліся ўдзельнікі ансамбля «Валачобнікі», якія прапанавалі ўвазе прысутных вакальна-харэаграфічную сюіту «Прывітанне». А якое ж вітанне без песен, танцаў? Зразумела, народных, тых самых, без якіх і немагчыма свята. А ўслед за выступленнем «Валачобнікаў» пачулася адна з мелодый «Полацкага сшытка». Запіс з яго

напомніў, наколькі багатыя традыцыі і ў беларускай прафесійнай музыцы...

Вядучы свята Р. Саматыя запрашае на прыступкі будынка ўніверсітэта рэктарат, прафесараў, загадчыкаў кафедраў, ганаровых гасцей... Доктары навук у мантыях і канфедэратках. Нібыта на дварэ не канец дваццатага стагоддзя, а Сярэднявечча. Што ж, вяртанне да традыцый — таксама адна з мажлівасцей лепей разабрацца і ў сваёй эпасе. І, зноў жа, правесці свайго роду паралель. З мінулага ў дзень сённяшні, а ў думках зірнуць і ў заўтра — тую самую будучыню, якая для студэнтаў-першакурснікаў і пачыналася з гэтага памятнага дня.

Чуваць воклічы: «Віват!», «Ура!»... Да прысутных звяртаецца рэктар ўніверсітэта Я. Грыгаровіч. Ядвіга Дамінікаўна падкрэслівае, што шлях да ведаў — цяжкі, але ён патрэбны і прыносіць заўсёды задавальненне, паколькі адбываецца далучэнне да самой духоўнасці, а чалавек, спазнаючы багаты культурны набыткі, адначасова лепш пазнае і самога сябе, раскрываецца як асоба, індывідуальнасць.

І на самай справе гэта так. Тым больш ва ўніверсітэце культуры. Універсітэт, якому сёлета споўнілася 20 гадоў і які годна нясе ідэі Адраджэння, Асветніцтва, Духоўнасці.

Акадэмічны хор ўніверсітэта выконвае старадаўні студэнцкі гімн «Гаўдэамус». Пачалі спяваць яго ўсе прысутныя: студэнты, выкладчыкі, госці...

Ад імя першакурснікаў з па-

чаткам навучальнага года ўсё павіншавала студэнтка факультэта культуралогіі Вікторыя Шаравара. А самі першаккурснікі, як той гарох, высыпалі з гурту і з кветкамі, букетамі акружылі сваіх будучых выкладчыкаў... У гэты час зноў знайшлася справа акадэмічнаму хору — гучыць кант «Многае лета».

Слова даецца прафесару В. Лявончыкаву. Васіль Емяльянавіч таксама ў мантыі і канфедэратцы. І ён таксама зычыць самых найлепшых поспехаў і студэнтам, і выкладчыкам.

Вядучы спецыяліст Міністэрства культуры і друку Уладзімір Мамонька ўручае ганаровыя граматы студэнтам, якія адзначаюцца гэтай высокай узнагародай (дарэчы, такія граматы студэнты ўвогуле атрымліваюць упершыню) за актыўны ўдзел у сёлетнім свяце гумару «Аўцюкі». І не проста за ўдзел. Аўцюкі змаглі годна папсаборнічаць з сусветна вядомым Габравам.

Аднак вернемся да будынка ўніверсітэта. Р. Саматыя прамаўляе да прысутных вуснамі Скарыны: «Понеже от природы звери, ходящие в пустыни, знают ямы своя; птицы, летающие по воздуху, ведают гнезда своя, рыбы, плавающие по морю и в реках, чувят выры своя; пчелы и тым подобная бороняты ульев своих, — також и люди, и где зродилися и ускармлиены суть по Бозе, к тому месту великую ласку имають».

Студэнты ж у гэты час выносяць старажытныя фаліянты... Становяцца з імі так, што ўтвараецца як бы аляя перша-

асветнікаў, адначасова ведаў, асветы і пісьменства, скрозь якую і ідзе багіня Ведаў. У яе ролі выступае студэнтка Наташа Навумовіч. Да ўсіх, хто сабраўся тут, яна звяртаецца ад імя Ефрасінні Полацкай. Гучыць «Запавет нашчадкам»:

«Вось сабрала вас, нібы птушанятаў, пад крылы свае і на пашы, нібы авечак, каб вы пасвіліся ў Божых наказах. А я з лёгкім сэрцам стараюся вучыць вас, бачачы плён вашае працы, і дождж вучэння на вас праліваю! Пастарайцеся ж, дзеці мае, пазбегнуць агню непагаднага, якому аддаюць пустазелле, зрабіцеся пшаніцаю чыстаю і змяліцеся ў жорнах уміронасці, малітвамі і постамам, каб чыстым хлебам прынесціся на трапезу Хрыстову.

Найпадобнейшая Ефрасіння, ігумення Полацкая».

Да фаліянтаў выклікаюцца прадстаўнікі ўсіх чатырох факультэтаў універсітэта: бібліятэчна-інфармацыйных сістэм, культуралогіі, мастацкай творчасці, факультэта завочнага навучання. Яны кладуць рукі на фаліянты, і гучыць клятва, якую падхопліваюць усе ўдзельнікі свята. Клятва — быць годнымі прадаўжальнікамі справы папярэднікаў. Клятва — сумленна ісці па шляху духоўнасці, старанна авалодваць ведамі. Як працяг яе — выкананне «Гімна Беларускага ўніверсітэта культуры», створанага вядомым пэтам-песеннікам, прарэктарам па навукова-творчай рабоце ўніверсітэта Аляксандрам Лягчылавым і выкладчыцай кафедры мастацтва эстрады Ганнай Казловай.

Вядучы запрашае рэктара Я. Грыгаровіч даць першы званок. Чароўныя гукі яго зліваюцца з мелодыяй «Полацкага сшытка». Усе накіроўваюцца па аляі першаасветнікаў, праходзяць праз сімвалічную браму ведаў, што ўтварылі дзяўчаты і хлопцы ў нацыянальных касцюмах, і асыпаюць студэнтаў зернем, жадаюць ім дабрабыту, а ў далейшым шчодрога ўмалоту.

Пасля ўрачыстасцей пачаліся заняткі. Першыя заняткі вялі прафесары В. Цітоў, А. Сабалеўскі, Ю. Чурко, Г. Барышаў, В. Няфёдаў, Г. Мішуроў, С. Дробыш, Я. Раўтовіч і іншыя. Усё гэта людзі ў навуковым і культурным асяродку знакамітыя. Ім ёсць што сказаць сваім выхаванцам, ёсць чаму іх навучыць!

Калі ж прасачыць яшчэ раз у думках, як арганізавана, зладжана і змястоўна праходзіла гэтае свята, лёгка ўпэўніцца, што з самага пачатку навучання студэнты-першаккурснікі атрымалі даволі поўнае ўяўленне аб тым, як трэба ладзіць маляўнічыя відовішчы. Набыццё ж майстэрства, а затым удасканаленне яго — наперадзе. Таму застаецца пажадаць усім, хто вучыцца ва ўніверсітэце культуры, поспехаў. Як поспехаў і выкладчыкам. А яшчэ думаецца, не лішнім будзе, калі гэтае свята стане прыкладам для іншых навучальных устаноў у наладжванні падобных мерапрыемстваў. Усё ж ёсць чаму павучыцца...

Алесь МАРЦІНОВІЧ

Фота Ул. КРУКА